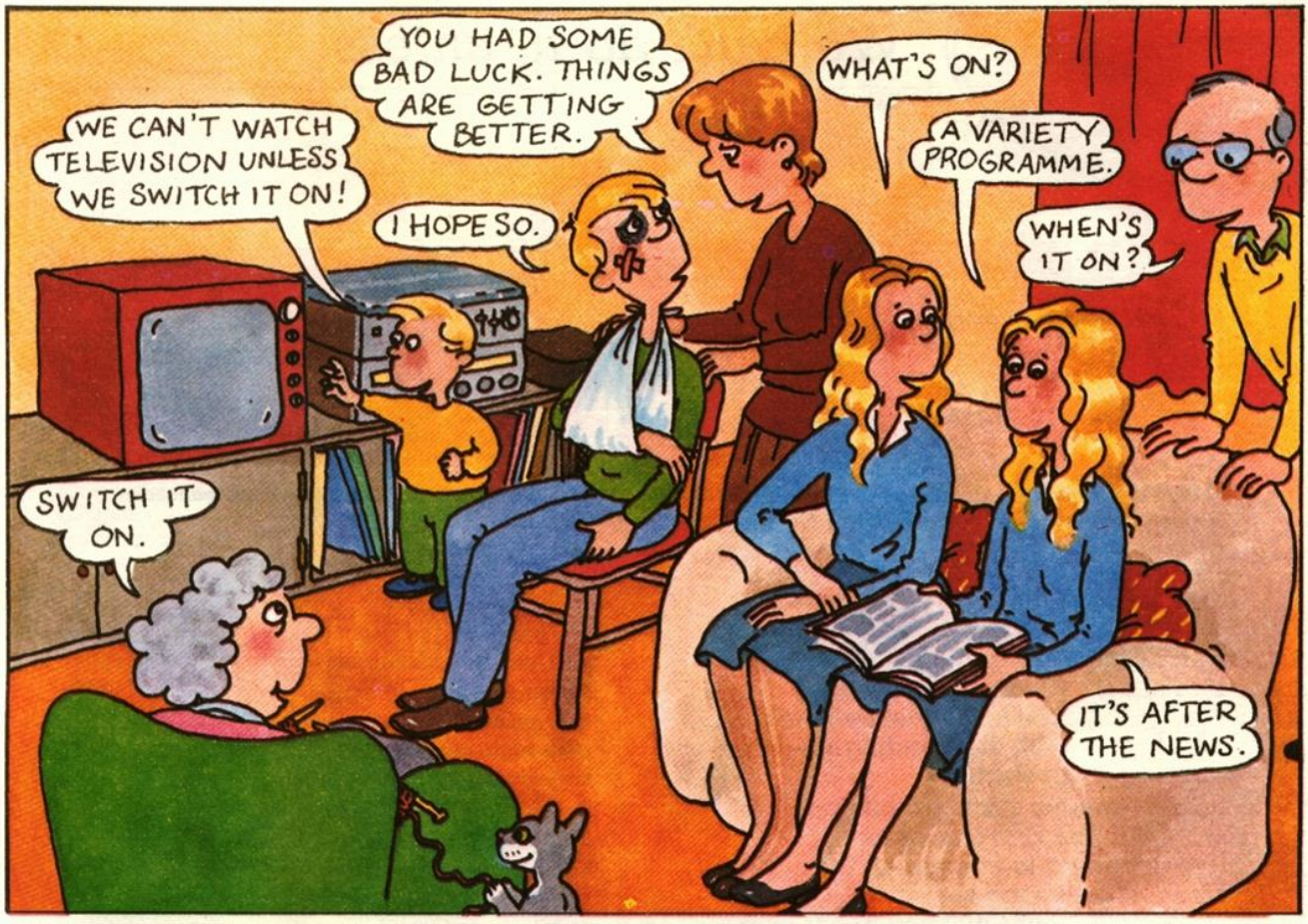

Bu iki derste, bazı şart cümlelerini ve radyo ile televizyondan söz ederken kullanılan sözleri öğreneceksiniz.

STUDY TIPS

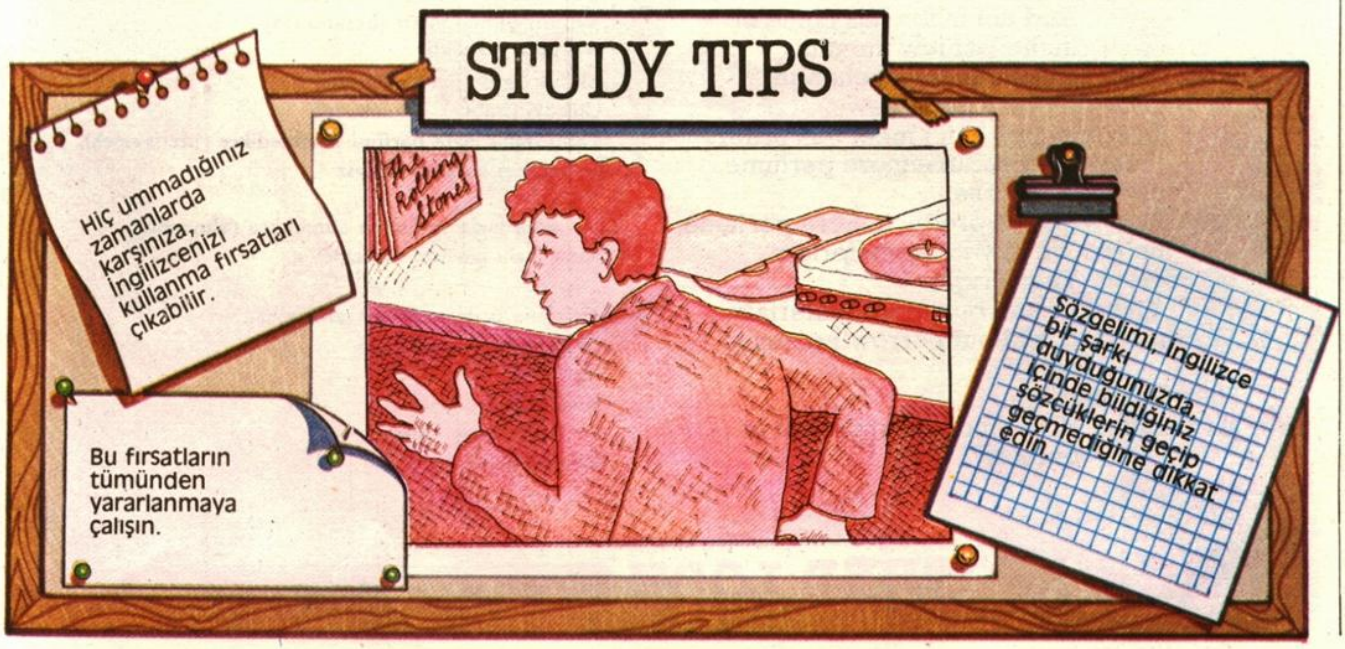

We can't do it, unless...

1·READ

Okuyun

Aşağıdaki konuşmayı okuyun.

2·LISTEN

Bandı dinleyin

Lovat Parfüm firması, Harrods mağazasına mal verme teklifi aldı. Bu siparişi karşılayabilmek için bankadan yeniden kredi almak zorundalar. Sam, banka müdürü ile görüşüyor.

Mr Preston: This is very good news, Mr Lovat.	Bu haber çok iyi, Mr Lovat.
Sam: Things are getting better.	İşler düzeliyor (iyileşiyor).
Mr Preston: It was about time. You had some bad luck with that vending-machine project.	Zamanı gelmişti. O otomatik satış makineleri tasarısında şansınız kötü gitti.
Sam: It cost us a lot of money. But this Harrods order is going to change all that.	Bize çok paraya mal oldu. Ama bu Harrods siparişi bütün bunları değiştirecek.
Mr Preston: I hope so. I was worried about your account. You've borrowed a lot of money. And not much has come in in the last few months.	Umarım öyle olur. Hesabınız konusunda kaygılıydım. Çok miktarda borç para aldınız. Ve son birkaç aydır (hesabınıza) pek para girmedi.
Sam: Well, all that's going to change.	Eh, bütün bunlar değişecek.
Mr Preston: It's very good news.	Çok iyi (haber).
Sam: Of course we can't meet this order, unless we produce more perfume.	Tabii daha fazla parfüm üretmedikçe (üretmezsek), bu siparişi karşılayamayız.
Mr Preston: Of course.	Tabii.
Sam: And we can't produce more perfume, unless we buy more materials.	Ve daha fazla malzeme almadıkça (almazsak), daha fazla parfüm üretemeyiz.
Mr Preston: That's right.	Doğru.
Sam: And we can't buy more materials...	Ve daha fazla malzeme alamayız...
Mr Preston: ... without borrowing more money.	... daha fazla borç para almadan.
Sam: Exactly.	Kesinlikle (doğru).
Mr Preston: How much do you want to borrow?	Ne kadar borç almak istiyorsunuz?

3·TAKE ANOTHER LOOK

Bir daha bakın

Metni anladınız mı?

4·REPETITION — *Tekrarlama*

Bandı dinleyin ve şunları tekrarlayın.

I was worried...	Kaygılıydım...
...about your account.	... hesabın(ız) konusunda.
You had some bad luck...	Şansın(ız) kötü gitti...
...with the last project.	... son tasarın(ız)da.
It cost us a lot of money.	Bize çok paraya mal oldu.
All that's going to change.	Bütün bunlar değişecek.
Are things getting better?	İşler iyileşiyor (düzeliyor) mu?
I hope so.	Umarım öyle olur (öyledir).
Are they getting worse?	Kötüye mi gidiyor?/ Bozuluyor mu?
I hope not.	Umarım öyle olmaz (öyle değildir).
That's good news.	Bu haber iyi.
Of course we can't meet the order...	Tabii siparişi karşılayamayız...
... unless we produce more perfume.	... daha fazla parfüm üretmedikçe (üretmezsek).
And we can't produce more perfume...	Ve daha fazla parfüm üretemeyiz...
... unless we buy more materials.	... daha fazla malzeme almadıkça (almazsak).
And we can't buy more materials...	Ve daha fazla malzeme alamayız...
... without borrowing more money.	... daha fazla borç para almadan.
Of course. That's right. Exactly.	Tabii. Doğru. Kesinlikle (doğru).
How much do you want to borrow?	Ne kadar borç almak istiyorsun(uz)?

5·TAKE ANOTHER LOOK — *Bir daha bakın*

Telaffuzunuzu banttaki seslere benzetmeye çalışın. **Buy***'ın "bay" olarak telaffuz edildiğine ve* **my** *ile kafiyeli olduğuna dikkat edin.*

6·STUDY — *Çalışın*

Şu açıklayıcı notları okuyun.

getting better
Burada **get**,"-e gidiyor, oluyor" anlamındadır.
Örnek:
The weather is getting hot. Hava ısınıyor.
My cold is getting worse. Nezlem kötüleşiyor (kötüye gidiyor).

I hope so
Bu, "öyledir (öyle olur), umarım" demektir. Karşıtı **I hope not**'tır.

worried
Worry'nin (kaygılanmak) geçmiş zaman ortacı.

going to change
Going to + fiil'i gelecek zaman için kullanabilirsiniz.

unless
Unless + olumlu fiil ile **if** + olumsuz fiil eşanlamlıdır.
Örnekler:
You can't do it if I don't agree. = You can't do it unless I agree.
Ben razı olmadıkça (olmazsam) onu yapamazsın.
I won't buy it if it doesn't fit. = I won't buy it unless it fits.
Uymazsa onu satın almam.
You can't open the door if you haven't got a key. = You can't open the door unless you've got a key.
Anahtarın olmadıkça (olmazsa), kapıyı açamazsın.

without borrowing
Without'tan sonra fiilin **-ing** eki almış biçimini kullanın.

7·LEARN — *Öğrenin*

Aşağıdaki önemli sözleri öğrenin.

You had some bad luck.
All that's going to change.
Things are getting better.
I hope so.
I hope not.

We can't meet the order...
... unless we produce more perfume.
We can't buy more materials...
... without borrowing more money.

Of course.
That's right.
Exactly.

better
worse

8·PRACTICE

Uygulama

Şu alıştırmaları yapın. Yanıtlar sayfa 224'tedir. Dilerseniz defterinize yazabilirsiniz.

1 ■ A vicious circle

Kısır döngü

Meteliksiz ve dünyadan pek haberi olmayan bir arkadaşınız bilet almadan bale gösterisine girmeye çalışıyor. Ona ne yapması gerektiğini anlatın.

A. Altta sağdaki cümleleri İngilizceye çevirin.

B. Yazdıklarınızı sayfa 224'teki anahtarla karşılaştırın. Sonra teypi çalıştırın ve önerilerinizi yüksek sesle okuyun.

■■■■

I want to go in.

a) ..... Bir bilet satın almazsan (almadıkça) içeri giremezsin.

Where can I get a ticket?

b) ..... Biraz paran yoksa (olmadıkça) bir bilet satın alamazsın.

OK. Where can I get some money?

c) ..... Bankaya gitmezsen (gitmedikçe) biraz para alamazsın.

Then, I'll go to the bank.

d) ..... Bir taksiye yetişmezsen (binmezsen) bankaya gidemezsin.

OK. OK. Where can I catch a taxi?

e) ..... Biraz paran olmadıkça, bir taksiye yetişemezsin (binemezsin).

■■■■

2 ■ Sam Lovat's dilemma

Sam Lovat'ın ikilemi

Sam Lovat'ın durumu üç değişik biçimde yazılabilir. Üç biçimi de yazın. Örnekleri izleyin.

Examples: *Örnekler:*

We can't meet this order **unless we produce more perfume.**

if we don't produce more perfume.....

without producing more perfume.....

And we can't produce more perfume **unless we buy more materials.**

a) **if** .....

.....

b) **without** .....

.....

And we can't buy more materials **if we don't borrow more money.**

c) **unless**.....

.....

d) **without** .....

A licence to watch

BİR RUHSATLA İZLEME

Radio Times BBC radyo ve televizyon programlarını verir.

TV Times TV programlarını verir.

If you own a TV in Britain, you must have a television licence. The Post Office is responsible for supplying these.

The millions it collects from television users all over the country, go to finance the BBC.

The British Broadcasting Corporation, in spite of its name, is not state owned. Far from being a mouthpiece for the Government, it has a reputation for independence and objectivity.

This is partly the result of the licence fee. The BBC can afford to think and speak independently because it doesn't depend on the Government for money.

It is paid for by its viewers.

Britanya'da TV'si olan kişinin, bir televizyon ruhsatı alması gerekir. Bunları sağlamak postanenin sorumluluğundadır.

Ülkenin her yanındaki televizyon kullanıcılarından topladığı milyonlar, BBC'yi finanse etmeye yarar.

British Broadcasting Corporation (Britanya Radyo ve Televizyon Kurumu), adına karşın, devletin malı değildir. Hükümetin sözcüsü olmadığı gibi, bağımsızlığı ve yansızlığı ile ün yapmıştır.

Bu bir ölçüde ruhsat ücretlerinin sonucudur. BBC para konusunda hükümete bağımlı olmaması nedeniyle, bağımsız düşünme ve konuşma gücüne sahiptir. Ödemeleri izleyicileri tarafından yapılır.

BBC and ITV

BBC ve ITV

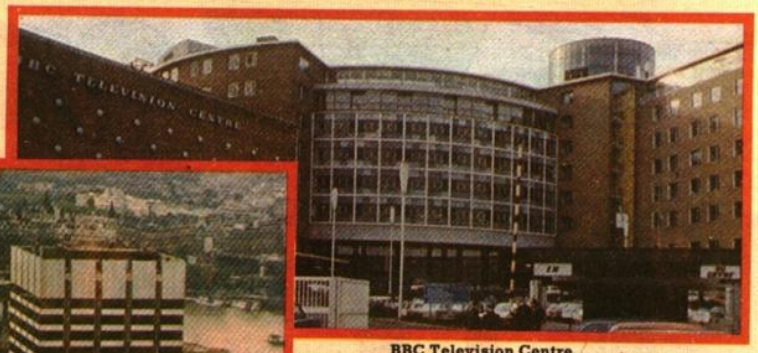

BBC Television Centre.

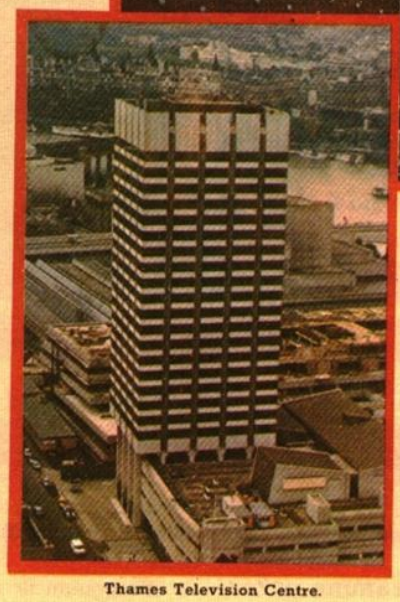

Thames Television Centre.

Granada Television Centre.

There are two kinds of television in Britain, BBC and ITV.

The BBC is non-commercial, famous for its quality and integrity and against advertising in any shape or form.

ITV stands for Independent Television.

The ITV companies have to make a profit or take the consequences. They don't receive a penny from the licence fee. Not that they need it.

They make fortunes, and they make them, of course, out of advertising. ITV is the one with the commercials–and the money.

You would expect BBC and ITV to be very different–the BBC broadcasting 'good' material to small audiences while ITV churned out 'popular' programmes to the masses.

In fact, they have about the same number of viewers, and you can't tell them apart till the adverts come on, and these are often as entertaining as the programmes.

İngiltere'de iki televizyon vardır: BBC ve ITV.

BBC ticari değildir; üstün niteliği, doğruluğu, her türde ve biçimde reklama karşı olmasıyla tanınır.

ITV, Independent Television'ın (Bağımsız Televizyon) kısaltılmışıdır.
ITV şirketleri ya kâr etmek ya da sonuçları göze almak zorundadır. Ruhsat ücretlerinden bir kuruş almazlar. (Buna) gereksinmeleri de yoktur.

Çok para kazanırlar ve kuşkusuz bunu (bu parayı), reklamlardan elde ederler. Reklamları ve parası olan (televizyon) ITV'dir.

BBC ile ITV'nin çok farklı olması beklenir; BBC az sayıda izleyiciye ''iyi'' malzeme yayınlarken, ITV kitleler için ''popüler'' programlar çıkarır.

Gerçekte, ikisinin izleyici sayısı aşağı yukarı eşittir ve reklamlar çıkana kadar aralarındaki farkı anlayamazsınız, ayrıca bunlar da genellikle programlar kadar eğlendiricidir.

THE SWEET SMELL OF SUCCESS

What's on?

1·READ

Okuyun

Aşağıdaki konuşmayı okuyun.

2·LISTEN

Bandı dinleyin

Tim Lovat bir yarışma kazandı. Ödül, televizyonda bir programa çıkmaktı. Bu program daha önceden Londra'da banda alındı. Tim, programı birlikte seyretmek üzere bir arkadaşını eve davet etti.

Rob: What time is your programme on?	Programın ne zaman yayınlanıyor?
Tim: Six o'clock.	Saat altı(da).
After the news.	Haberlerden sonra.
Rob: Are you nervous?	Sinirli misin?
Tim: Of course not.	Tabii ki hayır.
But I was nervous	Ama stüdyoda
in the studio.	sinirliydim.
Diana: Tim, is this the right channel?	Tim, bu doğru kanal mı?
It's nearly six o'clock.	Saat neredeyse altı.
Tim: Yes, it's after this.	Evet, (program) bundan sonra.
Diana: Where's Dad?	Baba(n) nerede?
Sam: I'm coming.	Geliyorum.
Has it started?	Başladı mı?
Diana: Yes. Turn the volume up.	Evet. Sesi yükseltin.
TV Presenter: In today's programme	Bugünkü programda
(Sunucu) we have two pupils	Oxfordshire'daki
from Burdford School	Burdford okulundan
in Oxfordshire—	iki öğrenci var:
Rosemary Davies and	Rosemary Davies
Timothy Lovat.	ve Timothy Lovat.
Sam: Who's Rosemary Davies, Tim?	Rosemary Davies kim, Tim?
Tim: She's a brain-box.	Bir akıl küpü.
She told me all the answers.	Bana bütün yanıtları söyledi.

Tim, sonunda ekranda görünür. Yarışma programında Tim'in "zeki" okul arkadaşı birinci gelir.

3·TAKE ANOTHER LOOK — *Bir daha bakın*

Metni anladınız mı?

4·REPETITION — *Tekrarlama*

Bandı dinleyin ve şunları tekrarlayın.

What's on?	(Programda) ne var?/Ne oynuyor (gösteriliyor)?
What are you watching?	Ne izliyorsun(uz)? / seyrediyorsun(uz)?
A variety programme.	Bir varyete (eğlence) programı.
variety quiz	varyete bilgi yarışması
comedy news	güldürü haberler
We've been watching the news.	Haberleri izliyorduk.
watch TV	televizyon izlemek
listen to the radio	radyo dinlemek
television radio	televizyon radyo
cassette-player	teyp (kasetli)
record-player	pikap
video-recorder	video kayıt aygıtı
listen to a cassette	kaset dinlemek
listen to a record	plak dinlemek
watch a video	video izlemek (seyretmek)
What time is the programme?	Program ne zaman?
It's after the news.	Haberlerden sonra.
It's on the radio.	Radyoda yayınlanıyor.
It's on the TV	Televizyonda gösteriliyor.
Switch it on.	(Onu) aç. (elektrikli aygıtlar için)
It's nearly six o'clock.	Saat neredeyse altı.
Which channel is it on?	Hangi kanalda yayınlanıyor?
It's over.	Bitti.
Switch it off.	(Onu)kapa.(elektrikli aygıtlar için)

5·TAKE ANOTHER LOOK — *Bir daha bakın*

Telaffuzunuzu banttaki seslere benzetmeye çalışın. **Listen***'daki* **t***'nin okunmadığına dikkat edin.* **Watch***'daki* **a** *da* **"a"** *olarak telaffuz edilir.*

6·STUDY — *Çalışın*

Şu açıklayıcı notları okuyun.

What's on?

On burada, "oynuyor", "gösteriliyor" ya da "yayınlanıyor" anlamındadır.
Örnekler:

What's on at the cinema?	Sinemada ne oynuyor?
What's on ~~on~~ the television?	Televizyonda ne gösteriliyor?
It's on ~~on~~ the radio.	Radyoda yayınlanıyor.

Not: İkinci **on**'ın genellikle söylenmediğine dikkat edin.
Örnekler:

It's on this evening.	Bu akşam yayınlanıyor.
When is it on?	Ne zaman yayınlanıyor?
It's on at six o'clock.	Saat altıda yayınlanıyor.

Switch it on

On burada "düğmenin açık konumunu" belirtir. **Switch** hem ad, hem de fiildir:
AD: **Where's the switch?** Düğme nerede?
FİİL: **Did you switch the record-player off?** Pikabı kapadın mı? (Düğmesini kapalı konuma getirdin mi?)

It's over

Bu, "bitti, sona erdi" demektir.
Örnekler:

The play is over.	Oyun bitti.
The programme is over.	Program bitti (sona erdi).
The party is over.	Parti bitti (sona erdi).

7·LEARN

Öğrenin

Aşağıdaki önemli sözleri öğrenin.

What's on?
A variety programme.
The news.
It's on the TV.
It's on the radio.
We're watching the television.
What time is the programme?

When is it on?
It's after the news.
Which channel is it on?
Switch it on.
It's over.
Switch it off.

Aşağıdaki önemli sözcükleri öğrenin.

variety	watch (the television)
quiz	listen to (the radio)
comedy	television (TV)
news	radio
cassette	cassette-player
record	record-player
video	video-recorder
channel	

8·PRACTICE

Uygulama

Şu alıştırmaları yapın. Yanıtlar sayfa 224'tedir. Dilerseniz defterinize yazabilirsiniz.

1 What's on?

Programda ne var?

Resimde, bir gazeteden alınmış programlar görülmektedir.
A. Aşağıdaki soruları yanıtlayın. Örnekleri izleyin.
B. Yanıtlarınızı sayfa 224'teki anahtarla karşılaştırın. Sonra teypi açıp soruları yüksek sesle yanıtlayın.

TONIGHT'S RADIO AND TELEVISION PROGRAMMES

TELEVISION

Channel 1

5.45. News
6.00 *Cheap Chips*
A comedy programme
6.45 *Did you know?*
Quiz
7.15 *Friends on One*
Variety show
7.45 *Too Cold for Me*
A film
9.00 News

Channel 2

6.00 News
6.15 *The People's Show*
A variety programme
7.00 *Say... 'yes'... if you know...*
A play...
7.45 *Bananas in Bed*
Comedy
8.30 *What's the problem?*
A discussion programme
9.00 News

RADIO

6.00 News
6.10 *Who said that?*
Quiz
6.30 News
6.35 *Talk of Time*
A play
7.10 *It's nothing serious*
Comedy
7.30 News
7.40 *Mozart in the air*
A concert
9.00 News

Examples: *Örnekler:*

What's 'Cheap Chips'?
.It's a comedy programme.
Which channel is it on?
.It's on Channel One.
Is it on tonight?
.Yes, it's on at 6 o'clock.
What's 'Talk of Time'?
.It's a play.
Which channel is it on?
.It's on the radio.
Is it on tonight?
.Yes, it's on at six thirty-five.

What's 'The People's Show'?
a) .....
Which channel is it on?
b) .....
Is it on tonight?
c) .....
What's 'Who said that'?
d) .....
Which channel is it on?
e) .....
Is it on tonight?
f) .....

Tamamlamış olduğunuz konuşmalara benzeyen iki kısa konuşma da siz yazın.

.....

.....

.....

.....

2 Anagrams

Sözcük oyunu

Her çerçevenin içinde Ders 68'den alınmış bir sözcük vardır. Örneği izleyerek, noktalı yerlere sözcüklerin ne olduğunu yazın.

Example: *Örnek:*

...Variety.....

a)

.....

b)

.....

c)

.....

d)

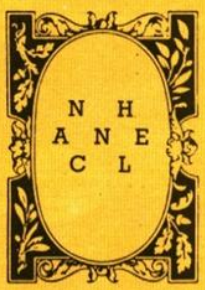

.....

e)

.....

f)

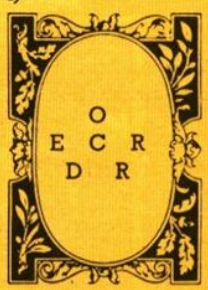

.....

g)

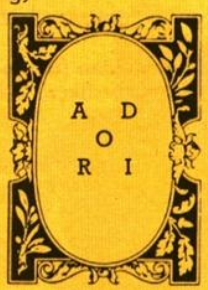

.....

h)

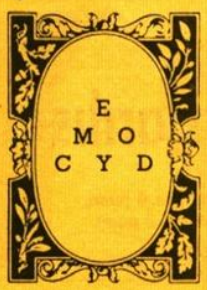

.....

i)

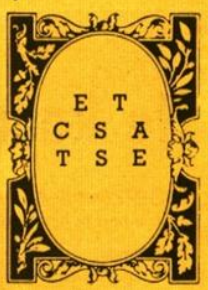

.....

3 Sing this song

Şu şarkıyı söyleyin.

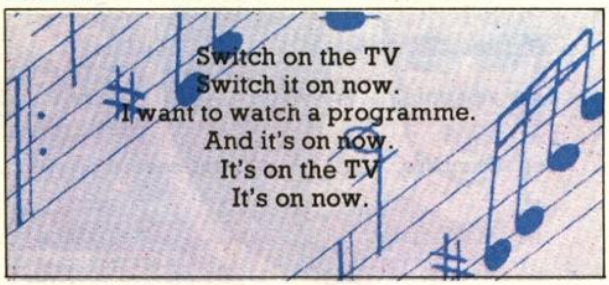

REVISION

Gözden geçirme

1 *Ders 67 ve 68'i baştan sona bir daha okuyun.*

2 *Önemli sözleri ve açıklayıcı notları iyice öğrendiniz mi?*

3 *Ders 67 ve 68'in bantlarını dinleyin.*

Test

Bu test size, dersleri tam olarak öğrenip öğrenmediğinizi gösterecektir. Soruların hepsini tamamlamadan yanıtlara bakmayın (yanıtlar sayfa 224'tedir).

- *Şu cümleleri değiştirin. Örneği izleyin.*

Example: *Örnek:*
You can't camp if you haven't got a tent.
You can't camp unless you've got a tent.

a) You can't wear that shirt if you don't wash it.
.....

b) You can't buy that dress if it doesn't fit.
.....

- *Şu cümleleri İngilizceye çevirin.*

c) Açmadan (düğmesini açık konuma getirmedikçe), televizyon izleyemezsin(iz).
.....

d) Ödünç para almadan, malzeme alamazsın(ız).
.....

- *Şu fiilleri aşağıdaki cümlelere yerleştirin. Örnekleri izleyin.*

listen to	(watch)
listening to	watching
(to listen to)	to watch

Examples: *Örnekler:*

Did you ....watch..... the film?

Are you going ..to listen to..... the radio?

e) They are..... the record player.

f) Is she going..... television?

g) They are..... a video.

h) Did you..... my cassette?

- *Şu cümlelerde* **on'***ı doğru yerlere yerleştirin. Örneği izleyin.*

Example: *Örnek:*
When is it?
.....When is it on?.....

i) Which channel is it?
.....

j) It's the TV.
.....

k) It's after the news.
.....

l) Switch it.
.....

- *Şu sözleri Türkçeye çevirin.*

m) Bad luck.
.....

n) Things are getting worse.
.....

o) a record player
.....

Toplam

Ne kadar başarılısınız?

DEĞERLENDİRME: Her doğru yanıt için 4 puan, imla yanlışı bulunan her doğru yanıt için 2 puan.

Puanlarınız:

50-60 puan: Mükemmel.
30-50 puan: Çok iyi (yanlışlarınıza bakın).
30 puandan az: Bu sınava gerçekten hazır mıydınız acaba? Derslere dönerek testi yeniden yanıtlayın.

SERIAL SERIAL SERIAL

SUMMARY

Özet

İki dersteki temel dil öğelerinin özeti.

Durumun değişmesi

You had some bad luck.
That's going to change.
Things are getting better.
I hope so. (I hope not.)

Değişiklik için gerekli şeyler

We can't meet the order...
unless we produce more perfume.
We can't buy materials...
without borrowing more money.

Aynı kanıda olmak

Of course. That's right. Exactly.

Radyo ve televizyon programları

What's on?
A variety programme. The news.
It's on the TV. It's on the radio.
What time is the programme?
When is it on? It's on after the news.
Which channel is it on?

Dinleme ve izleme

Switch it on.
We're watching television.
We're listening to the radio.
It's over. Switch it off.

Yeni sözcükler

Programlar

variety quiz comedy news

Aygıtlar

television (TV) radio
cassette-player
record-player video-recorder

Kayıt araçları

cassette record video

Fiiller

watch (the television) listen to (the radio)

LANGUAGE REVIEW

Dilbilgisi öğelerinin tekrarı

Will'*in kullanım biçimleri.*

If I make a fortune, I will visit America. Bir servet yaparsam, Amerika'yı ziyaret ederim (edeceğim).
If I like it there, I will not come back. Orayı beğenirsem, geri gelmem (gelmeyeceğim).
Will *fiillerle* **(visit** *ya da* **come** *gibi) kullanılır.*
Fiiller mastar biçiminde olur, ama **to** *kullanılmaz.*

~~to~~ visit
~~to~~ come

OLUMLU	SORU	OLUMSUZ
I will (I'll) + fiil	**Will I + fiil?**	**I will not (won't) + fiil**
You will (You'll) + fiil	**Will you + fiil?**	**You will not (won't) + fiil**
He/She/It will (He'll) + fiil	**Will he + fiil?**	**He/She/It will not (won't) + fiil**
We will (We'll) + fiil	**Will we + fiil?**	**We will not (won't) + fiil**
You will (You'll) + fiil	**Will you + fiil?**	**You will not (won't) + fiil**
They will (They'll) + fiil	**Will they + fiil?**	**They will not (won't) + fiil**

KISA YANITLAR

Will you visit America?
Yes, I will.

Will they come back?
No, they will not (won't)

Yanıtlar

Sayfa 213 ve 214

1 a) You cannot (can't) go in, unless you buy a ticket.
b) You can't buy a ticket, unless you've got some money.
c) You can't get money, unless you go to the bank.
d) You can't go to the bank, unless you catch a taxi.
e) You can't catch a taxi, unless you've got some money.

2 a) if we don't buy more materials.
b) without buying more materials.
c) unless we borrow more money.
d) without borrowing more money.

3 a) I hope so.
b) I hope not.
c) I hope so.
d) I hope not.
e) I hope not.

Sayfa 220 ve 221

1 a) It's a variety programme.
b) It's on Channel Two.
c) Yes, it's on at six fifteen.
d) It's a quiz (a quiz programme).
e) It's on the radio.
f) Yes, it's on at six ten (ten past six).

2 a) quiz
b) video
c) television
d) channel
e) news
f) record
g) radio
h) comedy
i) cassette

Testin yanıtları

a) You can't wear that shirt unless you wash it.
b) You can't buy that dress unless it fits.
c) You can't watch the TV without switching it on.
d) You can't buy materials without borrowing money.
e) listening to
f) to watch
g) watching
h) listen to
i) Which channel is it on?
j) It's on the TV.
k) It's on after the news.
l) Switch it on
m) Şanssızlık. / Kötü şans.
n) İşler (daha) kötüye gidiyor (bozuluyor).
o) (bir) pikap